

ĐẨY MẠNH HƠN NỮA CÔNG TÁC KHOA GIÁO TRONG CÔNG CUỘC ĐỔI MỚI ĐẤT NƯỚC

NGUYỄN KHOA ĐIỂM *

NĂM 2005, chúng ta tổng kết công tác khoa giáo đúng vào lúc các địa phương trong cả nước đang hòa chung không khí phấn khởi, thắng lợi của Đại hội đảng bộ các cấp; đặc biệt là toàn dân, toàn quân ta phấn đấu hoàn thành kế hoạch 5 năm nhiệm kỳ Đại hội IX (2001 - 2005), triển khai những công việc quan trọng để đề ra kế hoạch phát triển kinh tế - xã hội giai đoạn 2006 - 2010 và tiến tới Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ X của Đảng. Đây cũng là thời điểm mà Đảng ta có điều kiện nhìn lại toàn bộ quá trình 20 năm đổi mới đất nước, rút ra những bài học kinh nghiệm, tổng kết, bổ sung lý luận từ thực tiễn, nâng tầm trí tuệ của toàn Đảng, xác lập cách nghĩ và cách làm mới, tạo được những động lực mới thúc đẩy mạnh mẽ, sâu sắc và toàn diện hơn nữa công cuộc đổi mới và phát triển đất nước theo định hướng xã hội chủ nghĩa. Tổng kết công tác khoa giáo lần này, phải thể hiện và xuyên suốt được tinh thần đó, góp phần vào sự nghiệp bồi dưỡng và phát huy nguồn nhân lực đất nước, sự nghiệp rất nặng nề, song cũng rất vẻ vang của chúng ta.

Thời gian qua, công tác khoa giáo của Đảng và hoạt động của các ngành trong lĩnh

vực khoa giáo cả nước đã có chuyển biến rõ nét, đạt được những kết quả đáng khích lệ. Ngành giáo dục - đào tạo đã có những biện pháp cụ thể chỉ đạo việc tăng cường cơ sở vật chất cho hệ thống giáo dục, kiên cố hóa trường học, đổi mới chương trình và sách giáo khoa; tập trung bồi dưỡng giáo viên, tiếp tục chỉ đạo cải tiến công tác thi và tuyển sinh, phát triển giáo dục ở vùng đồng bào dân tộc; chỉ đạo xây dựng quy mô và chất lượng đào tạo nghề trong hệ thống các trường dạy nghề của cả nước. Khoa học tự nhiên và công nghệ tập trung nghiên cứu ứng dụng đạt được nhiều kết quả; tiếp tục thúc đẩy thị trường khoa học - công nghệ; xây dựng được một số phòng thí nghiệm trọng điểm quốc gia nhằm nâng cao năng lực khoa học - công nghệ cho đất nước. Khoa học xã hội và nhân văn đã tham gia tích cực và có được kết quả rất lớn trong việc tổng kết lý luận và thực tiễn qua 20 năm đổi mới đất nước, cung cấp những luận cứ và cơ sở khoa học rất thiết thực cho việc xây dựng các văn kiện trình Đại hội X của Đảng. Ngành y tế có nhiều cố

* Ủy viên Bộ Chính trị, Trưởng Ban Tư tưởng - Văn hóa Trung ương

gắng trong việc chăm sóc, bảo vệ và nâng cao sức khỏe nhân dân; hệ thống khám, chữa bệnh được mở rộng, nhất là y tế cơ sở (99% xã, phường có trạm y tế); tham gia có hiệu quả vào việc phòng, chống dịch cúm gia cầm; đặc biệt đã tích cực triển khai Nghị quyết 46-NQ/TW của Bộ Chính trị về chăm sóc, bảo vệ và nâng cao sức khỏe nhân dân trong tình hình mới; xây dựng và thực hiện chiến lược phòng, chống đại dịch HIV/AIDS ở Việt Nam trong những năm tới. Ngành dân số, gia đình và trẻ em đã tích cực triển khai Nghị quyết 47-NQ/TW của Bộ Chính trị về tiếp tục đẩy mạnh thực hiện chính sách dân số và kế hoạch hóa gia đình; thực hiện một số chương trình bảo vệ, chăm sóc và giáo dục trẻ em nhằm thực hiện tốt các quyền cơ bản của trẻ em, tuyên truyền, triển khai xây dựng gia đình trong thời kỳ công nghiệp hóa, hiện đại hóa, theo tinh thần Chỉ thị 49-CT/TW của Ban Bí thư. Ngành thể dục - thể thao đã tăng cường đưa thể dục - thể thao quần chúng về cơ sở; đã có trên 17,4% dân số cả nước tham gia luyện tập thể dục - thể thao thường xuyên; 79% số trường học bảo đảm chương trình giáo dục thể chất có nền nếp; đặc biệt thể thao thành tích cao đã có những kết quả hết sức ấn tượng; Đoàn thể thao Việt Nam tham gia SEA Games 23 tại Phi-lip-pin vượt mục tiêu của Nhà nước giao. Công tác khoa học được chú trọng, Liên hiệp các Hội khoa học và kỹ thuật Việt Nam được mở rộng. Hội khoa học và kỹ thuật đã được thành lập tại 56 ngành, nghề ở trung ương, 39 tỉnh, thành phố có Liên hiệp hội; công tác tư vấn, phản biện và giám định xã hội ngày càng được chính quyền các cấp và xã hội thừa nhận. Công tác bảo vệ môi trường đã và đang xây dựng, triển khai các chương trình hành động cụ thể theo tinh thần của Nghị quyết 41-NQ/TW của

Bộ Chính trị về bảo vệ môi trường trong thời kỳ đẩy mạnh công nghiệp hóa, hiện đại hóa đất nước.

Công tác khoa giáo của Đảng đã được đẩy mạnh và đem lại những kết quả đáng ghi nhận. Ban Tuyên giáo các tỉnh, thành ủy đã tham mưu giúp các tỉnh, thành ủy đánh giá tổng kết việc triển khai thực hiện Nghị quyết Đại hội IX của Đảng và Nghị quyết Đại hội đảng bộ tỉnh, thành phố nhiệm kỳ 2001 - 2005 về các lĩnh vực khoa giáo ở địa phương, trên cơ sở đó tiếp tục tham mưu giúp các tỉnh, thành ủy xây dựng các nội dung về công tác khoa giáo trong Nghị quyết Đại hội Đảng bộ tỉnh, thành phố nhiệm kỳ 2005 - 2010. Bên cạnh đó, Ban Tuyên giáo các tỉnh, thành ủy còn tham mưu cho các tỉnh, thành ủy triển khai nghiêm túc, sát hợp và có hiệu quả các nghị quyết, chỉ thị của Đảng và Nhà nước về các lĩnh vực khoa giáo, nhất là các nghị quyết, chỉ thị mới ban hành trong 2 năm 2004 - 2005; tổ chức, tiến hành giao ban, tập huấn nghiệp vụ cho cán bộ làm công tác khoa giáo ở cơ sở. Kết quả hoạt động đáng biểu dương đó của đội ngũ cán bộ làm công tác khoa giáo các tỉnh, thành ủy đã góp phần đáng kể vào sự phát triển kinh tế - xã hội tại địa phương, được các cấp ủy, chính quyền và nhân dân đánh giá cao.

Có được những kết quả quan trọng đó của toàn ngành, trước hết là do sự chỉ đạo sát sao, kịp thời của Bộ Chính trị, Ban Bí thư, Ban Cán sự Đảng, Chính phủ; sự quản lý, điều hành cụ thể, trực tiếp của các bộ, ngành trong Khối, sự tham mưu và hoạt động tích cực, chủ động của Ban Tuyên giáo các tỉnh, thành ủy trong cả nước. Những thành tích nói trên cũng gắn liền với vai trò chỉ đạo của Ban Khoa giáo Trung ương. Năm 2005, Ban đã có nhiều cố gắng trong việc thực hiện chức

năng tham mưu cho Trung ương, Bộ Chính trị, Ban Bí thư, dự thảo một loạt các nghị quyết, chỉ thị mới được ban hành. Bên cạnh đó, Ban cũng có những đóng góp quan trọng vào quá trình tổng kết lý luận - thực tiễn 20 năm đổi mới đất nước, góp phần thiết thực vào việc chuẩn bị dự thảo Văn kiện Đại hội X của Đảng, giữ quan hệ phối hợp công tác chặt chẽ với Ban Cán sự Đảng các bộ, ngành trong Khối, với cấp ủy và Ban Tuyên giáo các địa phương trong cả nước.

Bên cạnh những thành tích nói trên, công tác khoa giáo của chúng ta vẫn còn những bức xúc mà xã hội rất quan tâm: chất lượng giáo dục - đào tạo vẫn còn bất cập so với yêu cầu; tình trạng dạy thêm, học thêm tràn lan vẫn chưa được khắc phục; vấn đề y đức, quản lý thuốc chữa bệnh còn nhiều thiếu sót; bộ máy, mạng lưới và tác dụng thực tế của khoa học - công nghệ nói chung, nhất là các tỉnh, thành phố, quận, huyện, xã, phường còn thiếu và yếu; những vi phạm đạo đức của một số vận động viên, trọng tài của ngành thể dục - thể thao không những không được khắc phục mà còn có biểu hiện phức tạp thêm; chất lượng dân số thấp; chính sách tập trung, phát huy năng lực đội ngũ trí thức còn thiếu và chưa phù hợp; căn bệnh chạy theo bằng cấp, học hàm, học vị... chưa có biện pháp khắc phục. Trong nhận thức, quan điểm, một số vấn đề mới phát sinh như xã hội hóa, thị trường dịch vụ, quản lý nhà nước đối với một số lĩnh vực trọng yếu và nhạy cảm liên quan trực tiếp đến chức năng, nhiệm vụ của một số bộ, ngành còn rất lúng túng trong xử lý thực tiễn... Với vị trí, chức năng và nhiệm vụ được giao, Ban Khoa giáo Trung ương, các bộ, ngành trong Khối, Ban Khoa giáo các tỉnh, thành phố sẽ tham mưu kịp thời và cụ thể, hành động quyết liệt, mạnh mẽ hơn nữa thúc

đẩy hoạt động khoa giáo góp phần đắc lực cho quá trình phát triển đất nước nhanh và bền vững.

Để công tác khoa giáo ngày càng xứng đáng với vai trò quốc sách hàng đầu trong sự nghiệp đổi mới, phát triển đất nước chúng ta cần làm tốt những nhiệm vụ sau:

Một là, vào đầu quý II năm 2006, đất nước ta sẽ diễn ra một sự kiện trọng đại, đó là Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ X của Đảng. Đây là Đại hội hướng tới mục tiêu nâng cao năng lực lãnh đạo và sức chiến đấu của Đảng, phát huy sức mạnh toàn dân tộc; đẩy mạnh toàn diện công cuộc đổi mới đất nước, sớm đưa nước ta ra khỏi tình trạng kém phát triển. Để thực hiện thắng lợi nhiệm vụ đó, Đảng ta sẽ đề ra hàng loạt quyết sách quan trọng, trong đó đặt rõ những quyết sách về lĩnh vực khoa giáo. Cần phải chủ động sáng tạo hơn nữa trong nghiên cứu, tham mưu cho cấp ủy xây dựng chương trình hành động thực hiện các mục tiêu chung về công tác khoa giáo mà Đại hội X đề ra. Bên cạnh đó, cần tiếp tục chỉ đạo thực hiện các nghị quyết, chỉ thị của Bộ Chính trị, Ban Bí thư ban hành trong 2 năm gần đây. Tăng cường công tác lý luận tiếp tục làm sáng tỏ con đường đi lên chủ nghĩa xã hội ở nước ta, cũng như lý luận từng chuyên ngành trong Khối Khoa giáo với quy mô và chất lượng mới; khởi động tốt hơn nữa hoạt động lý luận, tiếp tục mở rộng chương trình tổng kết khoa học - thực tiễn 20 năm đổi mới vừa qua.

Hai là, thực tiễn đất nước qua 20 năm đổi mới đã khẳng định vai trò khoa giáo trong sự nghiệp phát triển đất nước; trí thức, nhân tài góp phần to lớn trong xây dựng và bảo vệ Tổ quốc. Các lực lượng trong đội quân công tác khoa giáo cần nhận thức rõ trách nhiệm này.

Đó là, phải nâng cao năng lực lãnh đạo và sức chiến đấu của các tổ chức đảng và đảng viên trong đảng bộ, tạo sự chuyển biến mạnh mẽ, toàn diện về chính trị, tư tưởng và tổ chức, có bản lĩnh chính trị vững vàng, có đạo đức cách mạng trong sáng, có tâm trí tuệ cao, có phương thức lãnh đạo khoa học, góp phần thực hiện thắng lợi những mục tiêu, nhiệm vụ chính trị thuộc lĩnh vực khoa giáo mà Đại hội X của Đảng và các nghị quyết của Đảng đề ra; tiếp tục thực hiện đường lối đổi mới, phát triển đất nước do Đảng ta lãnh đạo. Cần phối kết hợp tốt hơn nữa giữa Ban Khoa giáo Trung ương, Ban Cán sự Đảng các bộ, ngành trong nắm bắt tình hình, tổng kết thực tiễn, xác định những vấn đề cốt lõi, những nội dung chủ đạo có tính cơ bản nhất trong các lĩnh vực khoa giáo, qua đó tham mưu cho Đảng để kịp thời ban hành các chủ trương, chính sách, tạo sự chuyển biến thực chất, đưa khoa học và giáo dục thực sự trở thành quốc sách hàng đầu. Ban Tuyên giáo các tỉnh, thành ủy phải năng động, sáng tạo hơn nữa trong công tác tham mưu cho cấp ủy. Trên cơ sở quán triệt Nghị quyết Đại hội X của Đảng và các nghị quyết, chỉ thị khác về lĩnh vực khoa giáo, phải cụ thể hóa thành những hoạt động thiết thực, có hiệu quả. Tiếp tục củng cố tổ chức bộ máy, đội ngũ cán bộ làm công tác khoa giáo ở cơ sở, tiến hành giao ban, tập huấn thường kỳ và có nội dung thiết thực, không ngừng nâng cao chất lượng đội ngũ cán bộ và uy tín của tổ chức.

Ba là, sự nghiệp đổi mới, phát triển đất nước càng được đẩy mạnh, đòi hỏi của xã hội đối với công tác khoa giáo Đảng càng trở nên cấp thiết. Để đáp ứng yêu cầu của sự nghiệp công nghiệp hóa, hiện đại hóa đất nước, xây dựng và bảo vệ Tổ quốc, đội ngũ cán bộ làm công tác khoa giáo của Đảng phải tự ý thức

rõ trách nhiệm được giao, tham mưu, tổ chức triển khai nghiêm túc quyết định của Đảng và Nhà nước, bảo đảm đổi mới toàn diện sự nghiệp giáo dục - đào tạo, phát triển nguồn nhân lực chất lượng cao; nâng cao năng lực và hiệu quả hoạt động của khoa học - công nghệ; bảo đảm quyền bình đẳng của mọi công dân về chăm sóc sức khỏe, đẩy mạnh công tác bảo vệ môi trường, nâng cao chất lượng dân số, đạo đức thể dục - thể thao, tăng tuổi thọ và phát triển giống nòi Việt Nam... Để làm được điều đó, đội ngũ những người hoạt động trong các lĩnh vực khoa giáo phải tận tụy và tinh thông nghiệp vụ hơn nữa, đoàn kết và cộng đồng trách nhiệm trong quá trình thực thi chức trách được giao. Phải tự học hỏi, nâng cao trình độ về mọi mặt, làm việc với ý thức tổ chức, kỷ luật cao, có tính sáng tạo và hiệu quả.

Bốn là, Ban Khoa giáo Trung ương, Ban Cán sự Đảng các bộ, ngành, Ban Tuyên giáo các tỉnh, thành ủy cần hết sức quan tâm đến giáo dục tư tưởng - đạo đức cho cán bộ, đảng viên và nhân viên trong ngành theo chương trình "Học tập và làm theo tư tưởng đạo đức Hồ Chí Minh" do Đảng phát động. Việc học tập và thực hành đạo đức, nếp sống trong sáng, lành mạnh phải gắn liền với đấu tranh chống quan liêu, tham nhũng và thực hành tiết kiệm, chống lãng phí.

Năm là, các cấp ủy phải nhận thức đầy đủ vai trò, ý nghĩa to lớn của công tác khoa giáo đối với cả nước nói chung và đối với từng địa phương nói riêng. Mỗi cấp ủy có trách nhiệm cùng với các cơ quan chuyên môn đưa hoạt động khoa giáo bám sát đời sống, góp phần thúc đẩy sự nghiệp xây dựng và phát triển đất nước, nâng cao dân trí, bồi dưỡng nhân lực, phát huy nhân tài, đem lại chất lượng cuộc sống ngày càng tốt đẹp. □